

NAPLÓ

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
Fél " 2 K | Pályaudvarokon 6 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHÁNY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

György trónörökös megint izgat! Válasz a Népszavának. — Liliomtiprók.

A darázs-fészeknek, a Népszavának, a terroristának.

Ismerik önök azt a közmondásos, találó anekdotát a „Zsidó Szövetkezés“-ről? Veleje az, hogy ha Lembergben a lábára lépnek egy zsidónak, Madridban is visit a sajtó. Nos, mi rá léptünk a szociáldemokrata pártnak a — tyúkszemére, (a pártvezetőségre) s a Népszava egyet rőffent.

Van szerencsénk értésére adni a Népszavának, hogy viselkedése, alávaló hangja *szociáldemokrata-ellenes*, s egyenesen beleütközik a párt elveibe. Mert a szociáldemokrata párt sarkalatos kívánsága az, hogy *teljes gondolat és vélemény szabadságot* követel elsősorban magának, azután minden más embernek.

Ha emberszámba veszi lapunkat a párt, akkor a *Népszava* nem veheti tőlünk zokon, hogy nekünk is van véleményünk a párttól s ezt ki is mondjuk. Ha ezt terrorizálással akarja a „Népszava“ elfojtani, akkor egyenesen vét a *párt elvei ellen*, mert a *mindenki* számára jogos kritikát durván és félemlítéssel akarja elfojtani. Szabad-e ezt tenni annak a lapnak, amely állítólag a párt elveit köteles minden sorában terjeszteni, annak megítélését az elvtársakra bizzuk.

Mi a következő kérdéseket vetettük fel s most kibővítjük:

1. A *tavalyi husvéti kongresszuson* az első indítvány bizalmatlanság volt a pártvezetőség ellen. Igaz-e ez?

2. A *gázgyári sztrájkba* minden józan ész és a munkásság érdekei ellenére heugrasztották a munkásokat, akiket aztán a töke megalázott, mert kénytelenek voltak megadni magukat kényrekedvre a legyőzöttek. Igaz-e ez?

3. A párt egy tagját a párt-

vezetőség *kizárta*, mert *meggyőződése szerint* cikket irt a párttól, amely a hivatalos pártprogrammal ellentétben volt, s e kritikát a vezetőség nem tűrte, holott a pártprogramnak a *szabad* vélemény nyilvánítás a főelve. Igaz-e ez?

4. A *tavalyi tömegsztrájk* nem sikerült s akik résztvettek benne, azoknak levonták a munkabérből az az napra eső bért. Igaz-e ez?

5. A *pártnyomda nyomdászai* konfliktusba keveredtek a pártvezetőséggel, mert követelték a pártprogram beváltását — a 8 órai munkaidőt s csak úgy tudták rászorítani a pártvezetőséget, hogy *nyilvánosságra hozták az ügyet*, s csak így kapták meg a 8 órai munkaidőt. Igaz-e ez?

6. Tavaly a festők szakegyletében vitát hirdettek e napirenddel: „A pártprogram és párttaktika.“ Az első estén az ellenzékbe szorított párttagok súlyos kritikát gyakoroltak a pártvezetőség felett s a következő héten a vitát az elnök nem engedte megkezdeni, hanem azon ürügy alatt, hogy nincsenek eleget este 8 órakor az értekezletet szétszálta. Így menekültek meg *Szabó Ervin, Rónai Zoltán dr., Tarczai Lajos, Vágó Béla, Szabados Sándor* lesújtó kritikáitól. Igaz-e ez?

7. *Kardos Jakab* súlyos vádat emelt *Bokányi Dezső* ellen s most is pörölnék; *Csizmadia Sándor* és *Novák Gusztáv* kölcsönösen vádolták egymást bűntetendő cselekményekkel. Igaz-e ez?

8. Az egyetlen becsületes orthodoxmarxista: *Garami Ernő* indítványt akart benyújtani a pártból, hogy hagyjanak fel a választói jogért való küzdelemmel s *térjenek vissza Marx elveire* a munkásság gazdasági megerősítésének munkájához. Garamit leszerelték s „kinevezték betegnek“ és elküldték — pihenni, hogy ne alkalmatlan-

kodjék, egyesek Garami ideges-ségéről terjesztettek hazug híreket, holott kutyabaja. Igaz-e ez?

9. A „Népszava“-tól tavaly négy munkatársat bocsájtottak el, akik elégedetlenek voltak a pártvezetőség s a lap lanyha eljárásával. Igaz-e ez?

10. A szakszervezetek fel-függesztése esetére retorziót helyezett kilátásba a „Népszava“ s forradalom helyett nyugalom uralkodik a munkásság között. Igaz-e ez?

11. A pártmozgalom stagnál, sőt visszaesett. A földművesmozgalom megszűnt, az *építőmunkások* közül a *legrégibb* tagok hagyták ott a szakszervezetet, jelül annak, hogy a párt a *munkásság nevelését elhanyagolta*. Igaz-e ez?

12. A pártvezetőségből tavaly kihagytak egynéhányat s az idén is változás lesz a pártvezetőségben. Igaz-e ez?

13. A most megjelent s a husvétii kongresszusra szánt beszámoló *beismeri*, hogy a pártmozgalom csökkent, a vidék nem küldi be a központi „kasszába“ a péterfilléreket. Magyarul: a *vidék is elpártolt a pártvezetőségtől*. *Beismeri*, hogy terjeszkedni nem tudnak, s elég az, hogy össze tudják tartani a nyáját. Igaz-e ez?

14. A jelentés *beismeri*, hogy *birodalmi* gyűlésen voltak *Bécsben* a vezető urak, tehát *felkínálkoztak Ausztriának* centrálparlament formában. Igaz-e ez?

15. A nyomda veszteséggel dolgozott, de nem mondja meg a jelentés, hogy *8000 koronát* költöttek a Népszava mellékletére, amelynél burzsoá írók szedték a pénzt, a proletárok filléreit. Igaz-e ez?

Ezekre választ nem kaphatunk. Ellenben Népszavai stílusban nekünk rontanak. Kijelentjük hogy *sem szerkesztőnket, sem puritán jellemű kiadónkat soha nem tartoztatták le, nem*

is akarták s aki ezt állítja: lehet hitvány rágalmozó, „röviden“ minden csak nem igazmondó ember. A „Napló“-pó viccet (?) pedig visszaadjuk a „Népszava“-nak ahol a munkások pénzén gyakorolják a naplopást.

A Népszava közmondásos durvasága csak dicséret nekünk, mert alkalmunk volt rámutatni arra, hogy a munkásság szeme kinyílt s lelkiismerete feltámadt. Az megint a Népszavára vall rá, hogy ezért a „polgári“ lapok szokott módszeréhez, a ráfogáshoz, a gyanúsításhoz, az orrfacsaró piszkolódzáshoz s elintézett ügyek felkavarásához folyomodik. Majd azt is meglátja a munkásság, *hogy hogyan fest az elv, mikor gyakorolni kell.*

A „Népszava“ a Naplót *zúglapnak* nevezi. Nem tudjuk, hogy a szociáldemokrata elvek pofoncsapásával szabad-e illet írni egy szociáldemokrata lapnak, hiszen az ő elvük szerint *mindenkinek* joga van sajtó útján véleményét kifejezni. Mióta van szociáldemokrata elv szerint *zúglap*? Mióta bővült a szótárunk?

Megmondjuk. Mióta a népszava nem a munkásságot, hanem egy-két szemfényvesztő stréber érdekét szolgálja, amely olyan, mint a lap: *hazug*.

Ez a válaszuk a szabad véleményt szájjal hirdető és kézzel-lábbal elnyomni akaró diktátoroknak. Saját förtelmes bűzű szemétdombjukon ezt megtehetik, meg is teszik. A „Napló“-rasarat hányhat, meggyanusíthatja, de véleményét el nem fojthatja. Véd bennünket az *ő elvük*, nemcsak a törvény betűje, s mi a *szociáldemokrata szólásszabadság pajzsa alá helyezkedve mondjuk* a mérges és most is elváruló Népszavának:

— Hands off! Hátrább az agarakkal!

Kepes Tibor.

A Napló Mindenütt.

— április.

Erkölcslavagok.

Hajlott dereku, fehérfejű, kilencvennégy éves ember kézen fogott egy ráncosarcu, főkötös, nyolcvankilenc esztendő s nénikét és odavezette a templom hűvös árkaíjait alatt az oltárhoz, amely fölött pislákoló, tompafényű mécses hirdeti az örökkévalóságot. A két öreg odatipeggett az oltár elé; áhitatosan lehajtott fővel fogadták az áldást, amely a Mindenható szolgálja szórt öreg fejükre, tavaszosra kiifult, szerelmes szívvel itták be a nászdalt... Aztán ismét gyöngyöden kézen fogták egymást s ki tipegtek a világba... Mindjárt a templom előtt, új hangok kapták meg az öreg szerelmeseket. A templomi násznének átváltozott vad, durva zúgássá, szitok dithiramba. Fenyegő tömeg fogadta az öregeket, mely kavargva tombolt, káromkodva és piszkolódva szórta felháborodását a párra. Miért? Talán Mezőlaborcon paráznságnak látják az öregek házasságát? Vagy talán azért ordítottak, köpködtek, mert Mezőlaborcon a nászágyat tisztának és ideálisnak tartják? Ha ezért „háborodtak” fel a mezőlaborciak, — nem jó időben „háborodtak fel”. Mert az egész világon, hiszennezték már a szüzi ágyat milliószor és sok milliószor és mocokkal piszkolták össze fehérségét. De akkor Mezőlaborc nem lázadt fel! Ez természetesnek is látszik, mert azt a sok hazugságot, amelyet a házasság ós, hazug, képmutatató morálja nevében elkövetnek szerte a világon, mind eltűri a társadalom. De mikor egy olyan nász virrad ki, amelynek egyetlen erkölcs-telensége az, hogy a régi megszokott moráltól eltér, akkor odavágtatnak az erkölcslavagok a templomterre és tele zúgják a tiszta levegőt. Az új erkölcsöt megkövezik, de lilíomot szórnak a régi gyalázatosságok elé!

A gödöllői vérfürdő.

Azt a kegyetlen gyilkosságot, mit Gödöllő szenzációjaként egy pár napig felszínen tartott a közérdeklődés, már-már elfeledtük. A büntető igazságszolgáltatás kezébe került. Ne zavarjuk munkáját. Azonban a rebach mást mond. Kamatoztassuk a szerencsétlen áldozatok vérére. — A múlt héten egyik éhes nyomdából kékszíni fűzet került ki. A gödöllői vérfürdőt ecseteli — 40 fillérért. Kiadóképek egyik hetilap szerkesztősége szerepel. Tehát munkába állott az újságírói toll. Tudunkkal a puritán újságírásnak a közérdeket kell szolgálni. Ki meri állítani, hogy ennek a bestiális gyilkosságnak külön fűzetbe kiadása kérdéses lett volna? Vagy talán művészi, irodalmi vállalkozás? korántse. Egyedül a haszonvágy eredményezte ezt a nyomtatványt. Rút, piszkosban vájkáló haszonvágy. Igaz, ehhez kinek mi köze. A nyomda azt adja ki, amit akar. Azonban tiltakozunk az ellen, hogy az újságírás égisse alatt kerüljön ki az ilyen gyalázatos nyomdatermék. Annnyira tán még sem sülyedtünk, hogy szóltanul tűnjük, hogy a közélet puritánizmusáért küzdő újságírói toll arra szolgáljon, hogy egy legyilkolt család véréből aranyat sajtoljon ki. Vagy újságírók, vagy tintapocsékó ponyva-irodalmarok vagyunk. Két dudás egy csárdában meg nem fér. Vagy ez is az újságírás esztetikája?!

A törvény.

Erminio Franchi „Nocturno” című novellája elevenedett fel a kolozsvári

törzényszék előtt: Egy anya szeretete kis gyermekét, de látnia kellett hogy szenved. Látta, hogy éheznek és nem tudott neki táplálékot adni. Semmit. És ha tudott volna, mit használt volna az? Hiszen ugyanis nyomorgott volna egész életében! A nyomorúság üldözte volna, mindig nyomában lett volna az éhség. Ezt az anya megárolta. Ő is nyomorgott, egész életében egyetlen fénysugár nem volt. Még akkor sem, mikor anyának érezte magát. Mert csak hivány pénzért adta oda magát, csak azért, hogy életét tessen. És amikor anyának érezte magát, sokszor gondolt arra, hogy vegetet az az éteinek és együtt a gyermek életének is. De nem volt elég bátorsága hozzá... A gyermek megszületett és enni várt. Odanyomta a gyermek ajkához kiaszott „mijét” és boldog volt, mikor gyermeke először rámosolygott. A szegény asszony már a boldogságról kezdett álmodozni. De a nyomorhű kiserője maradt, az éhezés is, a kétségbeesés is. Ekkor bátorságot kapott. Megfojtotta gyermekét. Törvény elé állították. El is ítélték három évi fegyházra, mert a törvény a nyomort, a kétségbeesést, nem ismeri, nem látja, hanem a bűnt és csak a büntényt... És a törvény ítélt... mert a törvény ezt így rendeli...
Káté.

Nyugdíjas színészek.

Abban a Barosséri, háromemeletes szürke bérházban, melynek tűzfalai a Rákóczy-ut felé mint egy elhagyott kastély romjai meredeznek ég felé és melyet mi színészek, büszke önhittséggel „Színész-palotának”-nak szeretünk nevezni, a múlt hónap derekán, nagy ünnepi szónoklatok lezajlása után komoly tanácskozások is következtek. Tanácskoztak és határoztak a jelen és a jövő felett; a múlttól azonban mindenki megfeledkezett. A színészegyesületnek március hóban tartott kongresszusán, sem a Tanács, se az igazgatók, de még a delegált képviselők ajkáról se hangzott egyetlen szó, a múlt színészei érdekeinek és jogainak védelmére, és ebben nemcsak nagy igaztalanságot, de határozottan kegyetlenséget is látunk egy múlt, mint veterán nyugdíjas színészek iránt a kiknek érdeme nemcsak abban merül ki, hogy ők alapozták meg az egyesületet, ők izzadták össze véres verítékükkel a „Színész-palota” minden egyes tégláját, de legfőbb érdemük, elvitázhatlan jogcímük az, hogy 30—40 éven át ők terjesztették a magyar kultúrát, magyar nyelvet és művészetet nagy önfeláldozással, tenger nélkülözéssel és küzdelemmel, — ők emelték a magyar színművészetet arra a magas színvonalra, a melyen jelenleg áll, és az ő áldozatkészségüknek köszönhető első sorban az, hogy ma már a nyugdíjegyesület is olyan szilárd pénzügyi alapon áll, hogy fizetéseinek képes eleget tenni.

Hát mindezekért ha méltánylást, köszönetet nem is, de elismerést mindenestre követelhetne magának az a kétszáz főnyi nyugdíjas csoport, akiknek érdekében soha senki se szólal fel, mint ha nyugdíjaztatásuk alkalmával az egy-lettel fenn álló minden kontaktusuk végleg megszakadt volna és kizárólag csak arra szorítkoznának, hogy minden évnegyedben felvegyék azt a sovány nyugdíjat, melyről a mai elbizakodott nemzedék (magam is pirulva hallottam gyakran) büszkén ezt szokta mondani: „A mi zsirunkon hízunk a nyugdíjas színészek”, pedig legnagyobb részük ma-holnap szintén közénk fog tartozni és ha a mai hyperrealis kor még nem fosztotta meg minden idealizmusától, úgy hiszem, ez az igaztalan kérdés ép úgy fogja nemsokára őket sújtani, mint a milyen fájón most bennünket érint... Mert ezt a borralalászámba menő nyugdíjat, melyet most 30—40 évi szolgálat után élvezünk (?) nem mint kegy-

díjat kapjuk a jelen nemzedéktől, hanem mint az aggságunk biztosítására befizetett jelentékeny százalékok megtérítését, melyekért feltétlenül nagyobb összeget kaphatunk volna, ha életünket valamely biztosító társulatnál 30 évre, hasonló befizetések mellett, biztosítottuk.

Hiszen elenyésző kisebbségben vannak közöttünk olyanok, akiknek nyugdíja az 1200 koronát meghaladja és több mint kétharmadát képezik azok, akik a nevezett összegnél jóval kevesebbet kapnak és most az egyesület fennállásának 30 ik évében is még mindég levonnak a jogosan megillető nyugdíjból 20%-ot, vagyis a nyugdíjösszegnek majdnem egy negyed részét. Hogy mit jelent ez a mai nehéz megélhetési viszonyok, az emelkedő lakberek, az élelmiszerek ijesztő mérvű drágulása mellett, feleslegesnek tartom bővebben esetelni. És ehhez arányitva, a közgyűlés évről-évre meg is szavazza a *lisztviselek drágasági pótlékát*, amit nem igyünk tőlünk. De a nyugdíjasok számára nem telik pénz a teljes nyugdíj fizetésére.

De hát az egyesület Tanácsának a levonáshoz megadja a jogot az alapszabályok idevonatkozó szakasza és ez ellen zúgolódni, efelett keseregni igazán nem szabad! Azonban kifogásolni azt, hogy még a most lezajlott kongresszus sem foglalkozott érdemileg a nyugdíjasoknak ebből önként kifolyó nagy nyomorúságával, — hogy egyetlen hang sem akadt az ifjú nemzedék jelenlétét képviselői között, mely ha nem is kötelelességből, de legalább kegyeletből, felemelte volna jóakaró szavát, a régi utótrók érdekeinek megvédésére, ez méltán fájhat és ezt egyedül a kor cynikus aramatának vagyunk hajlandók tulajdonítani...

Valamint azt is, hogy a határozatilag kimondott felállítandó „Betegségi és temetkezési egyesület”-ből, a már nyugalomba vonult színészeket kiakarják közösíteni, amikor éppen ezeknek volna és van erre a legnagyobb szükségük, — de a legerősebb joguk is, mert az évtizeden át gyűjtött, ugynevezett segélypénztár majdnem kizárólag az ő filléreiből szaporodott tekintélyes összegge...

Az igaztalanságokat és kíméletlenségeket pedig megkoronázza az, hogy a már több mint 200 tagra szaporodott nyugdíjasok csoportja, sem a tanácsban, sem a közgyűléseken nem bír képviselői joggal, és így minden, őket vitálisan érintő ügyben határoznak: róluk — *Nélkülük!*

Nem tártuk fel eddig fájó sebeinket, bár egymás között gyakrabban elhangzottak arról keserű panaszok. Vártunk és reméltünk!

Az élet küzdelmeiből és forgatagából megmentett idealizmussal, — mely éltünk végső napjait megaranyozza, — szentül hittük, hogy a jelen nemzedék főtő gonddal örökös a múlt napszámosságainak sorsa és érdeke felett...

Csalódtunk, mikor már azt véltük, hogy több keserű csalódás nem is várhat ránk! És e keserű, ez önzérzetűkben mélyen sértő elkeseredésünkben hívjuk és kérjük fel a színészegyesület Tanácsának figyelmét, hogy 1) gondoskodjék mindenképp arról, hogy a szegény nyugdíjasok szerény nyugdíjukat már végre minden levonás nélkül megkaphassák; 2) hogy megalakítandó „Betegségi és Temetkezési egyesület” tagjaiként tekintessenek természetesen szabályszerű befizetések mellett és 3) hogy a Tanácsban legalább egy, a közgyűléseken pedig a létszámuknak megfelelő arányban (minden 50 tag, egy emberrel) képviselve legyenek.

Ezt kívánja a jog, az igazság — no meg talán egy kicsit, a múlt iránti kegyelet is!

És megvagyok győződve, hogy a tanács ezt a felszólalásomat, figyelmére és megszívlelésére méltónak találja.

Én megmutattam az irányt, — a kivített a Tanács bölcs belátására és igazságszeretetére bízom.

Egy nyugdíjas színész

Szívbeteg és véredényelmeszesedés ellen Finsen-féle lütmepaflüldőket alkalmaz dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Budapest, IV., Károly-körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finsen intézetben több mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták, hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűbeteg, szívizommegbetegedés, véredényelmeszesedés ideg szív- és szívszorongási rohamok (asthma, angina pectoris) esetében.

Lilíomtiprók.

Megbecstelenített kis leány.

A munkástelep szenzációja.

A mai erkölcstelen, perverz kornak újra áldozata van. Egy tizenhárom éves, gyönyörűen fejlett kis leány. Megbecstelenítették. Romba döntötték. Elvették becsületét. Megfosztották ártatlanságától. Ártatlan gyermeki lelkét megmérgezték, mert az uraknak, zöld síhedereknek, — kiknek neveit becületes szüleikre való tekintettel nem közöljük — ez így tetszett. Elvezni akartak. És élveztek s. A kis leány pedig megsemmisült. Ezt a mai mocsár, amelyet társadalomnak csufolnak, így kívánja és így tartja jónak.

Maga az eset a következő: Penteken estefelé egy zsidó valásu munkás 13 éves Margit nevű leánya a munkástelepen áldogált. A kis Margit feltűnő szépségű gyerekleány és ezt az arra menő két harmadéves médikus anyyiban méltanyolta, hogy a kis Margitot lakásukra felcsalták. Leitatták. És ami ezután következett, az „természetes”: Margit a két vadállatnak áldozatul esett.

Ami ezután történt, az már megszokott dolog. Margit haza ment. Sirt, zokogott. Szegény szülei valatára fogtak. Margit mindent elmondott. A szülők leányukkal zokogtak. Siratták gyermeküknek sarba tiport becsületét és aztán... aztán a két modern Faublas ellen megtették a feljelentést.

A rendőrség nyomozott. A nyomozás már mindent kiderített. Megállapította, hogy a két emberi szörny közös akarattal hajtotta vegre hóhér-munkáját. Pont!

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használata által.

Kimerültség megszűnik,

s a csecsemő rózsasabbá, vidámabbá és pajzsanabbá válik, mint valaha volt.

Az anyaságnak bármily válságos percében, a

SCOTT-féle Emulsio-erőt kölcsönöz, bátorít, s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető. Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára K 2.50 Kapható minden gyógyszertárban.

HIBEK. Lóverseny.

(A Hébelben két ur beszélget.) — Jó napot kedves barátom. Jöjjön a tüdőmre...

— Mi lelte magát? Talán megnyerte a főnyereményt?

— Még nem, de kilátásom van rá... — Hát akkor mit örül? Talán a békének?

— Nem ettem kékét, hogy olyan békének örüljek, mely már akkor meg volt, amikor a hecc kezdődött.

— Nem értem! — Oh, maga szerencsétlen, hát nem tudja, hogy az egész szerb konfliktus

egy jól sikerült elkésett farsangi tréfa volt, amelyet Európa színpadján — az orosz rendezett.

— Tréfa?
— Persze, hogy az. Meg akarta tréfálni a Monarchiát és Szerbiát. S mikor a tréfa komolyra fordult, s a nagyhatalmak jegyzék váltással kezdtek egymással enyelegni, Oroszország leszereltette Szerbiát.

— Ugyan menjen! mit szerelt le?
— A hadtestet!
— Lássá maga semmit sem tud, hát nem hallotta, hogy a szerb ágyúkról kiderült, hogy papírmásból készültek; a puskaporról kiderült, hogy száritott állapotban megőrölt trágya; a bombákról pedig kiderült, hogy prima minőségű zselatinnal vannak töltve; az erődítményekről...

— Elég! A többire nem vagyok kíváncsi...
— Ugy is jó. De én még most sem tudom, hogy az előbb minek vagy mi felett örült?

— Hát nem tudja, hogy a lóversenyek megkezdődtek.
— S maga ennek örül?
— Persze?
— No akkor biztosan nyert.
— Azt épen nem. Sőt az utolsó szövetnadrágomat is eljásztottam. Vészittem, mint két nemzeti kaszinói tag.
— Hát akkor mégis minek örül?
— Mert nyertem, mint három Lipót-városi gentry, akik először szerepelnek — az Országos Kaszinóban.
— ? ? ?
— Nyertem, barátom, nyertem — tapasztalatokat... Káté.

Főbíró ur, alászlógája!

Bártfa városát és fűrdőjét kelemes meglepetés érte: Szakmári Géza főszolgabíró-fürdőbiztos Sáros vármegye alispánja Bártfáról Héthársra helyezte át. Az áthelyezésben megvan a tragikomikum. Szakmári a törvény, a jog és az igazság arcucsapása révén „minta-közigazgatást” akart teremteni kerületében és így akart „avanzsálni” és hogy ez megtörténjék, fittyet hányt az emberi jogokra és kerületének közigazgatását a legsötétebb ázsiai „nyóra” emelte, ahol csak egyet ismernek: a nyers, a durva erőszakot. De ezen nem lehet csodálkozni, mert Szakmári zupás huszárkaplár-korában ezt így tanulta, hogy a törvényt és az emberi jogokat nem kell tisztelni. Szakmári utolérte a végzet. Cselekedetei „megmértek és áthelyezésre méltónak találtattak”. — Mint értesülünk, Bártfa-fürdő biztos teendőkké az ország egyik legkiválóbb és legképzettebb rendőrkapitányát: *Tóth István*, Bártfa város közbecsülésben élő rendőrfőkapitányát bízták meg.

Válasz a „Népszavá”-nak. A „Napló”-nk hétfőn megjelent számában a lap szóvá tette azt a mindeuki előtt ismeretes dolgot, hogy a szociáldemokrata munkásság vezetősége a pártvezetőség kezéből kiesett. Ezen cikket, amely szigorúan tárgyilagos érvekkel világította meg a kérdést, a „Népszavá”-nak egy tollharamiája hulligán mo-

dorban tette szóvá és gyalázkodásiban idétlenül engem is tollhegyre vett. Összes büneimet abban találja, hogy engem Szabadkáról kitiltottak és vakmerőségnek találja, hogy én ezek után is irni bátorkodom. Nagyon örülök, hogy e vádat, amely egyéni tisztességemben nem érintet, mert *közéleti tisztogatásaim nehéz munkájára vonatkozik*, egyszer már leszámolhatok. Csodálatos, amikor a közélet- és hatóság elleni küzdelemből sértetlenül kerültem ki, a „Népszava” azt rója fel vétkemül, ami *érdemem* volt és ami akkor sem volna szégyenem, ha tényleg megtörtént volna, mert hiszen tudtommal én is egy nagy elvált harcoltam és a szociáldemokrata pártban több hasonló sorsu testvérem van. Különös a dologban az, hogy ha a pártnak egy jól fizetett agitátorát valahonnan eltávolítják, a „Népszava” neki ront a polgármestereknek, rendőrkapitányoknak és „*Asia marháinak*” nevezi őket, mert az emberi jogokat megsértették. Nálam pedig, aki szerényen és becsületesen vittem meg harcomat, *kárörömmel bűnnek rója föl*. Tehát:

ami nálam bűn, az a „Népszaváéknál erény, hogy történhetik ez, annak az öreg Isten és a pártvezetőség a megmondhatója, amely nem látja, hogy a „Népszava” hogyan gázolja le a szociáldemokráciát iránt érzett becsületét az ily szociáldemokrata ellenes támadásokkal. Ugy lát-szik, hogy az életerős, fiatal szociáldemokráciát nagyon ellepték a férgek. Ennyi a válaszom.

Kepes Tibor.

Felhívjuk az olvasó közönség figyelmét Guttermuth János hirdetésére.

Véres mulatság. Kovács Mihály kőművesegéd tegnap este egyik zuglói kocsmában mulatott s eközben összeveszett a kocsmában lévő legényekkel. Verekedni kezdtek, amelynek a vége az lett, hogy Kovácsot több helyen megszurkálták. A rendőrség az eljárást megindította.

Beketow cirkusz. A Beketow-cirkusz első három napi megnyitó előadásaira a jegyeladás már megkezdődött. Az e hó 10-iki, szombat esti, husvét vasárnap és husvét hétfő délutáni és esti előadásaira, előreváltási díj nélküli jegyeket lehet váltani már most. A cirkusz pénztáránál d. e. 10-1-ig és d. u. 3-7-ig, a városban, a Hirsch-féle nagy tőzsdeben (Andrássy-ut 19. szám alatt) egész nap.

Elvéve még találkozunk azzal az ósdi felfogással, hogy a gyógyszernek, hogy hatásos legyen, okvetlen nagyon rossz ízűnek kell lennie. Ma más nézet uralkodik már és így például a „Scott-féle Emulsió” oly csukamájolaj összetételű, mely kellemes ízű, könnyen emészthető és a gyermekeknek, a gyenge embereknek valóságos áldás. A „Scott-féle Emulsió” minden gyógyszerárban kapható.

NYILT-TÉR.*)

Nyilvános köszönet.

Guttermuth János országzszerje jól ismert műfog-spezialistának bámulatos kézügyessége, valamint lelkiismeretes munkája elismeréséért hálás köszönetet mondunk.

Guttermuth János ur a magam, valamint nőm részére teljes fogsort készített. A fogsorok kitűnően beváltak és teljesen pótolják elvesztett saját fogainkat. Ezt a köszönetet egyrészt hálából nyilvánítjuk, másrészt pedig azért, hogy felhívjuk a m. t. közönség ama részének figyelmét, amely szintén foghiányban szenved arra, hogy teljes bizalommal forduljanak GUTTERMUTH JÁNOS-hoz. kinek fogorvosi és fogtechnikai rendelő intézete Budapesten, VII. ker., Baross-tér 20. szám alatt van.

Teljes tisztelettel

Neuburger Ferenc és neje.

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vidéki városaink.

— Két milliót kapnak. —

Magyarország csak úgy lehet nemzetileg egységes, gazdaságilag független és erős, ha a magyarság gyűjtőhelyeit: a városokat minél hathatósabban erősítjük és istápoljuk. Innen megy szejjel a nemzeti műveltség, a magyarság szeretete, itt kap munkát a vidék s innen árad s:ét a munka és segítség a vidéki nép közé.

Eddig kutyába se vették a vidéki városokat s a kormányok nem törődtek velük. Szegények, kinlódta, bajlódta, elvegezték az autonómiával járó kötelesegeiket, de el az állami teendőket is. A végén abba a helyzetbe jutottak, hogy néhol 100—120 százalék lett a pótdó s az adósságba nyakig estek a derék városok.

Eleinte kaptak is valamelyes állami támogatást: kaszárnyát, pénzügyigazgatóságot, vasuti üzletvezetőséget, törvényszéket, postaigazgatóságot, tablát, dohánygyárat irtóztató verseny és verekedés után. Aztan kiderült, hogy a licitálásban annyi aldozatot kellett hozni, ingyen telek, adómentesség és pénzbeli hozzájárulás címen, hogy még nagyobb lett a teher s csak azt érték el a hivatalokkal, hogy megdrágult a vidéken is az élelmi szerek és a lakás ára. Pedig hogy örültek, amikor például kaszárnyát kaptak. Ra is fizetett minden város: Szeged, Nagyvárad, Pozsony, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Kassa. Most is nyögik a kaszárnyák építési költségeit, mert hiszen drága kölcsönpenzből építették.

Erre megmozdultak a városok és segítségért folyamodtak a kormányhoz. A kormány nevében *Wekerle* Sándor miniszterelnök meg is ígérte az állam támogatását, amennyire tudniillik teheti. Így is kapnak valamit a városok, annyit, hogy az állam teendőit végző tisztviselőket fizethetik.

Természetes, hogy nem szabad az államnak egészen fizetni a városi

tisztviselőket, mert akit fizetek, azzal rendelkezem. Ez pedig baj volna s centralizáció lenne belőle. Csak az adósságba merült városokat kell segíyezni e két millióból, a többi tartsa fenn magát, úgy, mint a német és angol városok teszik. Helyes, hogy amit az államért dolgoznak a városok, azt fizesse is meg az állam s az állami tisztviselők ne legyenek mentesek a községi adótól, végül a községi kölcsönöket az állam adja vagy garantálja. Itt helyen való az állami segítség, de úgy, hogy a *községi élet függetlensége csorbát ne szenvedjen*.

Mert így lesznek a vidéki városok, a közművelődés nagy központjai, erősek, így fognak fejlődni annyira, hogy a nemzeti függetlenség erős várait, anyagi támaszait s kulturális székhelyeit bennük kereshetjük s találjuk meg.

Dr. König Jzso

Villanygyógyító- és Röntgen-intézet.

Elektromágneses gyógyítás

magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok

BUDAPEST, IV., Károly-körút 24. 1/1. Lft.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógy mód minden idült bajnál.

Uj FINSSEN-féle ivlámpafürdők

sikerrel alkalmazva szív-bajok, véredényelmeszedés, szívzorongási rohamok, szívizombajok és ideges szívbiaj ellen.

Rendelés délelőtt 8-11-ig, délután 2-6-ig. Kívánatra prospektus

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 4 koronától 151-ig. 10 évi jótállással. Az általunk készített és a párisi fogorvosi Akadémia kiállításán az aranyérem és díszke. ezttel, a pécsi kiállításán az ezüstéremmel kitüntetett fogak ráadásra kitűnően használhatók, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők, a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedül speciális készítői

Grossmann Simon Dr. Illes Márton
technikai főnök rend. fogorv.

Budapest, Erzsébet-körút 50. I. em. II. Royal-szállóval szemben.

Óvás! Kérlek a pontos címre ügyelni, mert tévismertésünkben egy hasonló nevű cég létezik, mellyel nem vagyunk azonosak. Ezen cég a Grossmann nevet egy hirdetőtől bérlete, hogy használatát által a régi jó hírnevű intézetünket kereső közönséget félrevezesse. Tehát figyelni a házszámra és emeletre.

Fogorvosi intézet. Rendelés egész napon át este 8 óráig Vasár- és ünneppanokon is. Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteglek részére. Fogtömések a legmodernebb kezeléssel. Speciális fájdalommentes fogtömések. Régi, rossz fogorvosok átállítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Mérsékelt árak — Fészletfizetésre is. Telefon 83-50.

Kiadja: A „Napló”-újságvállalata.

LÓWY JÓZSEF Sirkóraktárában

Budapest, II. kerület, Fő-utca 88. szám. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

10 K-tól feljebb remek kivitelű sírkövek rendkívül nagy választékban kaphatók.



Minden e szakmába végő munkák, temetői, javítások vésések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készülnék.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél-, és legcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok álnak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, jótélenlül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a beune foglalt gyögyeseknél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légeső-, és húgyszervi betegségeknél. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktételek által ajánva. Számos elismert nyilatkozat a forrás természetét illetően olvasható. Hátartások számára másféltérsenél valamely nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített vízről, sőt a szódavízről is **olcsóbb**; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lelakatok szervezték, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható**. — A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Legujabb.

Péter király lemondása. (Belgrad, apr. 4.) A saupstina szerdara rendkívüli gyűlést hív össze, amelyen — mint autentikus forrásból értesülünk — Péter király lemondását elfogja fogadni.

Ki lesz a szerb király? (Belgrad, apr. 4.) A belgradi körök most ez a kérdés foglalkoztatja: ki lesz a király? A lakosság nagy része tiltakozik az ellen, hogy a nagyhatalmak által kombinációba hozott skandináv herceg kerüljön a szerb trónra, más része pedig idegen uralkodóban látja Szerbia boldogulását.

György megint él? (Belgrad, apr. 4.) György urfi, úgy látszik, nem tud megérdemelt sorsába beletnyugodni. Tegnap délután diákokból, komitáciskából, önkéntesekből álló gyűlékezettnek vehemens beszédet tartott, melyben hangsúlyozta, hogy rövid idő elteltével ejön az a perc, amikor a szerb nép ajkán egy ima lesz: vagy szabadok leszünk, vagy meghalunk hazánkért.

Kétszázötvenezer frank. (Belgrad, apr. 4.) Péter király állítólag azt a kérdést intézte az angol nagykövethoz, hogy lemondása esetén ki vállal garanciát a 250.000 frank évi apanázsáért. Az angol követ állítólagos válasza az volt, hogy e kérdésben április vége felé alkalmasint Párisban egybehívandó konferencia fog dönteni.

Forradalom? (Belgrad, apr. 4.) Szerbia déli lakossága körében a leszerelés nagy elkeseredést idézett elő. Már kisebb zavargások történtek és a Karagyorgyevics-dinasztia elleni tüntetések. A kormány a lázongók megfékezésére katonaságot küldött ki.

Berlin—Budapest.

Hölgy, aki hölgyeknek udvarol Farsangi tréfa (???)

Karneval hercege már régen megemelte lerongyolt, lekopott szalagos csörgőspikáját, hamiskásan pukerit csinált s lehorgasztott fővel visszament a semmiségbe. Nyomában husnépe: elgyötört apródok, lesóványodott bohócok s katzenjammeres vásári népség. Ezekből még is „egy” megmaradt. Tovább farsangolt. (?) De különös módon.

A Teréz-köruton tegnap délután feltűnt a járó-kelőknek egy karesu dereku ifju, aki különös érdeklődéssel fixirozta az utcán járó hölgyeket. Meg is szólította egyik-másikat, negédes hizeigő hangon, sőt, azon melegiben heves szerelmi ajánlatot tett nem egy jó képű hölgynek. A hölgyek méltatlankodni kezdtek a vakmerő fellépésű gavallér szavain és ez figyelmessé tette F. Gyula hírlapírót. Ez galléron csipte a lovat és felszólította, hogy kövesse azonnal a rendőrségre.

Amikor azonban tüzetesebben az arcába nézett az agresszív viselkedésű ifjunak, F. Gyulában elhűlt a vér: tejképű, hamvas arcú leányarc pironkodott az asszonyi kontyra erősített kalap alatt. Leányarc, amely azonban többet árult el, mint egyes

kis ijedelmet afőlött, hogy a „tréfán” rajavesztett.

A hírlapíró a „tréfas kedvű” leányt futni hagyta, dacára annak, hogy meg volt arról győződve, hogy e tréfa minden, csak nem tréfa, sőt komoly háttere is van. De mégis a leányt, a különös hajlatu leányt elbocsajtotta, lévén F. Gyula bohém és nagy emberbarát.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde elnöksége. Kornfeld br. halálával megüresedett tőzsde elnöki állásra jelöltek gombamódra szaporodnak. Mindenesetre nagy megfontolást érdemel annak eldöntése, kit ültetnek a főváros pénzemberei, kereskedői a legfontosabb és az érdekeiket egyedül képviselő pozícióba. A sokjelölt között természetesen akadnak nem komolyak is és a végeredményében remélhető, hogy az új elnök személyében egyhangú megállapodás fog létesülni. Értesülésünk szerint legerősebb pártja **Lánczy** Leonak van, aki mellett még **Simon** Jakab jelenlegi alelnököt és **Sándor** Pált emlegetik komoly jelölteként. De nem lehetetlen, hogy kívülük más is komolyan kombinációba kerül.

A budapesti városi villamos vasút r. t. vonalain március havában 499.268 korona bevétel volt. A múlt év március havával szemben ez 32.870 korona több bevételt jelent. Jelen év három első hónapjában az összes bevétel 1.445.336 koronára rugott, ami 98.434 korona több bevételnek felel meg.

A Budapesti villamos városi vasút részvénytársaság 1909. április hó 14-én délelőtt 11 órakor tartja XVIII. rendes közgyűlést a társaság VII. kerület Kertész-utca 10. szám alatt levő helyiségében.

Közgyűlés. A Budapest-Szentlőrinci helyiérdekű vasút r. t. április hó 17-én tartja XXIII. rendes közgyűlést. (VII. Kertész-u. 10.)

A Budapesti közúti vaspálya társas. március havi bevétele 949.466 korona volt.

A Ferenc József földalatti villamos vasút ez év március havában 50.876 koronát vett be.

SPORT.

Rosz az alagi pálya. Erről már többször megemlékeztünk, de az Urlovasok Szövetsége nem akarja ezt észrevenni. Sok sajnálatos baleset volt már az alagi pályán, melyek közül több halállal végződött. A csütörtöki akadályversenyen is megtörtént az a dicső eset, hogy három versenyző lö közül kettő fölbukott. Azt hisszük, hogy a közönség horribilis áldozata megérdemelné, hogy az ebből élő szövetség javíttassa ki azt a szánalmas rosz pályát. Csodáljuk, hogy a hatóságoknak nincs ehhez semmi szavuk.

Természetes torró-meleg kénos forrástó

a Thermál-szálloda földszintjén, isza pborogatások, kó-, és kádfürdők a Nagyszálló földszintjén. Gondos pensio. A téli évadra vonatkozó felvilágosítás végett forduljon a budai Szent Lukács-fürdő igazgatóságához.

Kristály

forrás-ásványvíz étvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

GASSNER testvérek

Budapest, IV., Gizella-tér 2.

Szőnyegek, függönyök, terítők, pokróczok és butorszövetek legolcsóbb árban.

Szülők figyelmébe!

Chiecces fiu és gyermek ruhák minden alkalomra 4 frtól feljebb dus választékban kaphatók

Pollák J. József fiu és gyermek ruha speciálístánál **Bpest, Erzsébet-körut 7.**
A New-York palota mellett.

Egyes mosónadrág 65 kr.

Prenner József mű- és épít-lakatos
Budapest, VIII., Üllői-ut 58. (Futó-u. sarok.)
Készít: lépcső- és erkély-korlátokat, kapukat, sirkérikéseket — Kovácsolt vasszerkezeteket. — Tűzhelyek minden nagyságban állan lóan raktáron vannak. Telefon 59-94.

Lengyel Géza fényképezési műterem
Szabadka Kossuth Lajos-u. 21.

Magánkutatásokat megfigyeléseket, nyomozásokat, házassági valamint kényes családi ügyekben is legdískrétebben legpontosabban és legutányosabban teljesít

Szita Flórián irodája
Budapest, VII., Hársfa-u. 18.

Gyerünk a **Gambrinus** étterembe
Erzsébet-körut és Wesselenyi-utca sarok. — Az előkelő közönség találkozó helye.
Naponta nagy katonazené.
Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalogezred zenekara játszik, vezérelő **Bachó István** karzenvezetője alatt.
Elsőrendű étterem. Kifünő konyha. Pompás italok.

MEDEK R. fényképész. - Photograph.
VII., Rottenbiller-utca 19. szám.
Fényképek, aquarellek, platinotípiák minden modern kivitelben.
TELEFON 55-47.

BÖR cipőtelső részek
és talp, legjobb gyártmányok
saját készítmény, óriási választékban, dacára a nagy drágulásnak, rendkívül olcsó árban kaphatók.
Gyöngy Sándor bőrgyári raktárában
BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1.
Elismerő oklevéllel kitüntetve 1904-ben.
Képes árjegyzék ingyen.

Grünwald József

kárpitos és díszítő

VII., Vörösmarty-utca 4.

Készít mindenféle napellenző ponyvákat kávéházak, vendéglők, szállodák és üzletek valamint villák részére. 30 éves gyakorlat. A legtöbb Budapesten és az országban használatban levő napellenző ponyvák készítője.

Fogak és fogsorokat, szájpadias nélkül a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitünő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János Kifütelve
mű-fog specialista

BUDAPEST, VII. Baross-tér 20. I. Jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni mert ketten vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159 63.

BODOR IMRE fényképezési műltézet.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCZA 84. szám.
Fényképek
12 vizit fénykép 1 forint.
12 kabinet „ 2-90 kr.
Bérletfényképek 10 perc alatt készülnek.
Művészies kivitelben!

Jászapáti **Kaszás Lajos** ÉTTERME
Budapest, VII., Rákóczi-ut 46. sz.
A fővárosi és vidéki közönség kedvenc találkozó-helye. Pompás magyar konyha, saját termésű bala tonvidéki borok figyelmes kiszolgálás.

Halló! Halló!
Ujnonnan megnyílt a **TISZA SZÁLLÓ** új bérítők által.
Budapest, VI., ker., Révay-utca 24. szám.
Hatvan szoba, villanyvilágítás, rézágyak kal. Hónapos és napos szobák 1 frttől feljebb kaphatók. Fürdő a házban.
Nyilvános telefon állomás
TELEFON 107-00.

Gyógyforrás-szálloda

Budán, Lukácsfürdővel szemben **Putzer György** nagy étterme
V., Váci-körut 14.
Minden este elsőrendű cigányzenekar

Kotányi Paprika
Raktárak:
Budapest, VI., Teréz-körut 7.
„ IV. Kecskeméti-u. 8.
Szeged, Berlin, Abbazia.

Mindenki,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszertű, jó szabású és kifünő kivitelű férfi-, fiu- és gyermekruhák :: a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

férfiszabó - mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a.
lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Ugyanitt

angol és francia, valamint bel-töldi divatszövetekben dus választék.
Külön mérték osztály.